

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
illető küldemények a
szerkesztőnek, anyagiak
a lap tulajdonosnak kül-
dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ.
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.
A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmod-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A társadalmi akció tere.

A termelő és fogyasztó érdekeinek összeüt-
közése a legnehezebb társadalom-gazdaságtani
problémák egyike. Fogyasztóink elégedetlenek a
megélhetéshez szükséges cikkek drágasága miatt,
termelőink nehezen adnak túl portékáikon s pa-
naszkodnak csekély hasznuk miatt. Mindkét baj
leginkább érezteti magát a középosztály soraiban.
A kisbirtokos maga elhasználja termelvényeit, a
nagybirtokosnak a kereskedelem és közlekedés
bármely módja nyitva áll földje gyümölcseit ér-
tékesíteni. A középbirtokosság hagyományainál
fogva keveset ért az üzleti szellemhez és nem
rendelkezővel elég anyagi eszközkel, magára van
hagyatva. A fogyasztás terén a kis ember igényei
csekélyebbek, az élet és világ nem követel tőle
többet, mint a mit bír; a felsőbb tízezernek min-
den rendelkezésére áll; e téren is a középosztály
az, amely nélkülöz, a mellett, hogy a modern
államban a vezető feladatra hivatott. A termelő
és fogyasztó középosztályon kell tehát a társa-
dalmi akciónak segítenie!

A társadalom gyengéje, betegsége a termelők
és fogyasztók közvetítésének rendezetlenségében
van.

A birtokos osztály ki van szolgáltatva min-
den jött-ment ügynöknek, a ki gabonája, marhái,
veteményei árát egyoldalúan szabja meg s a kinek,
mert nincs jobbhoz fordulnia s ha van is, nincs
tehetségében azt kellőleg felhasználni, kénytelen
munkája eredményét átengedni. Hasonlóképp a
fogyasztó középosztály felett nyomasztóan ural-
kodnak a vásár önkényes kérdései, kénytelen a
csekélyebb árak után fáradni és így csekélyebb
minőségű árut is kap.

A közvetítés szervezése a társadalmi akció
tere. Eszköze a szövetkezés.

A termelő- és fogyasztási szövetkezetek mű-
ködésének Magyarországon speciális viszonyaink-
nál fogva első sorban a mezőgazdaságra, a mező-
gazdaság termelvényeire kell irányulnia. Elő kell
segítenie azok könnyű és olcsó terjesztését a bel-
földön s kivitelét a külföldre, ép úgy mint
Angliában a szövetkezeti mozgalom az ipari cik-
kek olcsóbb gyártását s egyéb cikkek beho-

zatalát segítette elő! Mezőgazdasági szövetke-
zeteink célja lenne a termelőt segíteni abban,
hogy önmaga legyen irányzója amaz utnak, mely-
lyen termelvényei földjéről a fogyasztóhoz jutnak:
így neki módjában lenne áruát a legjobb piacra
szállítani s a fogyasztó is olcsóbban jutna jobb
cikkekhez, mert a termelő közt s közte csak egy
közvetítő van, ez is önmaga, társai és alkalma-
zottjaik.

Nagyobb vonásokban ez lenne a kivitel
módja:

1. Alakulna egy az egész országra kiterjedő
gazdasági szövetkezet, melynek központja a fő-
városban s székhelyei főbb vidéki városainkban
lennének. A szövetkezet volna kereskedelmi üg-
nöke a termelőnek és fogyasztónak egyaránt. A
vidéki székhelyek keletkezhetnének gazdasági
egyesületeink oldalán. A gazda ismerné a maga
ügynökét s ez ügynöknek lenne kellő anyagi ereje
is a gazda termelvényeit értékesíteni.

2. A megyei vagy a helyi viszonyok szerint
alakítandó vidéki székhelyeken raktárak emel-
kednének, az illető vidék termelvényeinek egybe-
gyűjtésére, a hol kellő kezelés alatt állnának
addig, míg eljő az idő, melyben leginkább érté-
kesíthetők. E testületnek sokkal inkább módjában
állana a mérsékelt fuvardíj kieszközlése is. Meg-
szerezni magának mindazt a kedvezményt, a mivel
ma még leginkább a külföldre szállítók dicse-
kedhetnek.

3. A raktárral kapcsolatba hozható vágóhid,
malom, vajgyár avagy hentesműhely a fogyasztási
célok szolgálatára. Bennük értékesíthetők lenné-
nek a kor legújabb vívmányai, melyeken az illető
vidék népessége okulhatna.

4. Kifejlesztésével egyesíthetné céljait a fo-
gyasztási szövetkezetek céljával. Eleinte közveti-
tője lenne a piacnak s a vásárcsarnokoknak, utóbb
maga is nyithat gőcpontjain boltot és vásárcsar-
nokot. Így az annyira üdvös vásárcsarnoki rend-
szer is elterjedne vidéki városainkban is.

5. Kiterjedhet haszná a mezőgazdasági mun-
kaviszonyokra is, a mennyiben a munkátlant né-
pek új keresetforrást nyit, különösen a téli
időben.

Hitelszövetkezeteink szépen gyarapodtak s
az országos központi hitelszövetkezet megalkotása
óta központi szervezetet nyertek. Ha a hitelügynek
kielégítése terén sikerült a drága, avagy nem
mindig tisztességes közvetítés kizárása, sikerülnie
kell ennek a mindennapi életszükségletek kielé-
gítése terén is. A hitel feladatait ép oly jól tel-
jesítik bankjaink — holott a mezőgazda s a fo-
gyasztó a saját nyereségét hajhászó üzletemberek
ezreire van ma hagyatva!

Körülbelül 300 szövetkezetünk van a vidé-
ken, a mely fogyasztási és termelési célokat
szolgál, míg ezeregszáz hitelszövetkezetünk. Az
előbbi téren tehát módfelett sok a tenni való!

Igaz ugyan, hogy a fogyasztási szövetkeze-
tekkel sok-sok tapasztalatra tettünk szert. Meg
kell tehát kísérlni karöltve a termelő szövetke-
zetekkel, mert nyilván a fogyasztási szövetkezet
nem volt képes kellő alap és erő hiányában a
termelés legjobb forrásait felfedezni és egy tel-
jesen szervezetlen termeléssel áll még ma is szem-
ben! Az esetleges kudarc pedig még nem érv
valamely intézmény ellen, mert a jó hadvezér is
sok ágyut elveszít, míg egy csatát nyer!

Az akciónak azonban a társadalomból kell
kiindulnia. Kissé különösen hangzik ez oly or-
szágban, a hol mindenki a segítséget az isteni
gondviseléstől és a kormánytól várja. Adóked-
vezmények, élelmi cikkek olcsóbb árusítása hiva-
talnokok számára, a mit nem egyszer hallunk
emlegetni, káros hatással lenne a morális közér-
zületre s mindig — az alamizsna jellegét viselik
magukon. Minden egyesnek, a kinek érdekét érinti,
lelkeselemmel kell egybeállania e célok elérésére.
Íparkodnunk kell az állam segélyét is elnyerni,
de az akciónak magának a társadalomból kell
kiindulnia. Mert a hol maga a társadalom mit
sem tesz, nincs meg az a morális sulya, melylyel
az államtól bármit is követelhesen!

Termelési és fogyasztási szövetkezeteket ala-
kítani, a hazai mezőgazdaságra irányítani s egy-
mással szoros kapcsolatba hozni: ez a társadalmi
akció legméltóbb tere.

A „BÁCSKA” tárcája.

Ne hidd...

Ne hidd, hogy a hűtlenséged
Szivem összezúzza —
Se nappalom, se éjjelem
Nem kelek, csak — búra.

Hervadt lombra zöldelőt hoz
Kikelet a fának,
Találók majd hű szeretőt
Nem egyet, de — százat.

Te elfeledsz, — én is csak úgy —
Ez a „világ” rendje,
Feledünk és ráborulunk
Egy másik kebelre.

Wiener Edith.

AZ OLAJFÁK HEGYÉN.

(Gebel Tur. Hegyek fejedelme.)
(Folytatás.)

Szétesik a nézéstünk.

Ott a Hinnon-völgye, kapuja a Gehennának, hol
Moloch bálványának, még bálványimádó királyok*) is
gyermeküket áldozták. Gyermekkorunk óta ismert bibliai
nevek hangzanak a fülünkbe.

Egy ágbogas fa terpezkedik a völgyön. Ráfogták,
hogy Judás, az áruló apostol, lelkiismeret furdalásában,
átcikázván agyán a gondolat, azon lett önkéntől halott.

A fa közel esik a Hakeldama vérmezőhöz, melyet
ugyancsak ez a Judás tett hirhedtté, a ki magát a kár-
hozatnak odaalkudta. Harminc ezüst pénzén, árulásának
a díján, vették meg a főpapok, miután az áruló, két-
ségbeesésében, a vérdíjat a templomban magától eldobta.
Ez a vérföld, jó pipaföld. Agyagából fehér edényt is
készítenek.

A helyhez közel, hol két völgy (Hinnon és Kidron)

*) Amon, Manasse, Achab. Utóbbi fűrészelte ketté Isaiást, a
nagy prófétát.

egyestül, van a vizelvasztó vonal. Egyik vizecske szalad
a Középtengerbe; a másik a Holttengerbe.

Jeruzsálemre esik vissza tekintetünk, a környékre,
csöppfalukra. Tisztán kivehetők az utak is, a merre
jártunk már, a merre megyünk majd. A Bethlehenben
vivő gondozott ut, a hajlomonk messzire elkanyargó,
kigyózó vonal, gyalogösvénynek látszik csak. Rajta
az állatok hangyáruinak tűnnek föl.

A Jaffai kapu közelében, a Goliath várának a
tornya mellett, a jelentéktelen várcs szerénykedik. Ennek
a helyén állott egykor Nagy Herodes palotája. A várcs
észak-nyugati tornya a Hippicus maradványa. Maig is
David tornyának hívják. Ennek a tornyoknak az egyik
szobájából lesett rá Hárfás Dávid a szép asszonyra,
Urias feleségére. Arra jártunkban a vezetőnk mutatott
is egy viztartó félt, melyben állítólag az elkívánt szép
Bethsabe fűdött.

A Sion hegye minarettes mecsetével jól fest. Viszont
a Sion hegyéről is fölséges kilátás esik az Olajfák he-
gyére. Sion hegyén állott Dávid vára, Salamonnak pa-
lotája.

Sion hegyén van a coenaculum, vagyis az utolsó
vacsora, a husvéti bárány elköltésének, az oltári szentség
alapításának a helye. A lábmossa is ott ment végbe.

Nevezetes domb, melyről szent elragadtatással, lel-
kéből fakadva irt aquinoi szent Tamás:

„Lauda Sion salvatorem,
Lauda ducem et pastorem,
In hymnis et canticis.”

A Sion hegyén ringott a kereszténység bölcsője.
Itt szervezte Jézus a szentségeket, mikor föltámadása
után megjelent tanítványainak, itt mutatta sebhelyét a
hívtelen Tamásnak. Mátyást itt választották meg Judás
helyett apostolnak és lángra gyulva ott szállott le a
szentlélek pünkösdkor, a mikor az apostolok egyikében
sem volt lélek s égni kezdvén a talaj alattuk, félték.
Félték, mint Péter, a ki kakkas előszóra megtagadta a
mestert. És azokban, a kik félték, föllángolt az elme,
szinte lázaszótan beszéltek s mindinkább meglepőbbet
alkottak.

Szinte a szívünk tágul bele ilyen nevezetes helynek
a látásakor. Szinte érezzük az önbecstünket, hogy a meg-
váltás munkájának mi is vagyunk a részesei.

Dávid király sirja helyén most egy mecset áll a
Sion hegyén. Arrább a zsidók szállodája, Rothschild
kórháza látszik a tavlat közelségében. Mintha nem is
volna a falon belül, a többi meg azon kívül.

A zsidóklakta területen egy tekintetre két zsina-
gógának is látszik magas tetje, a négyszögletes tetőzetű,
sima, szürke házak fölé emelkedve.

A templomok és kolostorok között csin, pompa,
nagyszerűségben utólrhetlennek látszik a Szikla-dom.
Kupolája ideragyo. Allah fénye verődik vissza rajta.
Nyolcszögletes alapzatának az oszlopait jól kivesszük.
A tér ciprusainak az tde zöldje egész ide látszik. Szeb-
bek azok a fák, mint az Olajfák hegyének ritkásan el-
szórt, vénhedt, korhadt olajfái, melyeken erőt vett a
sok száraz ág, kevés az új hajtás, a halvány-zöld levelek.

Angol templom és angol iskola. Szigethonán kívül
itt is hazájabeli nyelven tanultak az alattvaló, az éghaj-
latok hatásának mindentit ellenállni tudó nép fia.

Német kórház s görög templom közelében szaracén
torony emelkedik föl magasan. Torony, tér és kapu
folyik össze szemünkben, az „erre jöttünk” „arra me-
gyünk” utakkal. Az utak szép fehérek, olyan keske-
nyeknek látszanak, mint a fehéritésre kitétt házi szőtte
s vászon.

A sok kupola, bűszke torony, minaret mögött
egyetlen bengeralakú torony sincs, mely valamely gyárnak
a füstjét tolná ki. A város minden háza tisztán kivehető.

Előttünk meredeken esik le a talaj. Fehér utak
kigyóznak több felé.

Hogy az ittasodó szemünk megpihenjen, a távlatba
nézünk, nézzük ismét a subanással, partszakadéki között
vad szakadással, görbületekkel folyó, az országot átszelő
Jordánt*) és a völgynyíláson át a mélyből kikacsintó
sötétkék Holttengert. A Középtenger tükreél is 394
méterrel fekszik mélyebben. Nagy természeti ritkaság.

Átlátszó, hegyi tiszta levegőben csak egy lövés-
nyire látszik, pedig mértőföldre van s habár az odant
is vad szakadékok között van, azért a zarándokok oda
mégis szívesen eljárnak fűrdni. Sok zarándoknak hó
vágya az, megfűrdni a Jordánban.

A Holttenger-ről mese az, hogy madár azért nem
szállja, mert szintje fölött kénkő fojtó szaga terjedez.

*) Jordán, héberül Járđan, „lezállót” jelent.

Felhívás a vármegye tanító-ságához.

A „Bajai Gyümölcsészeti Egyesület“ folyó évi szeptember hó 30-án tartott ülésében az „Eötvös-alap“ alapító tagjainak sorába belépett és a következő alapító-levellet fogadta el:

„Alapító-level. Alulírott egyesület az „Eötvös-alap“ (országos tanítói segélyegylet) azon törekvését méltányolva, melylyel a „Tanítók háza“ létesítése által a tanítók gyermekeinek különösen felsőbb iskolázását megkönnyíteni törekszik, az „Eötvös-alap“ alapító tagjainak sorába lép és ezen egyesület alapszabályának 47. §-a szerint mindaddig fogja minden év június 30-án az alapítványi 400 korona 5%-os kamatát fizetni, a míg magát az alapítvány-összeget le nem fizette. Az alapítvány 1900. január 1-től érvényesül. — Az alapítvány után az „Eötvös-alap“ alapszabályai 48. §-a által biztosított jogok gyakorlásával az alapító egyesület a „Bács-Bodrogh vármegyei tanítóegyesület“-et bizza meg, illetve arra felkéri. Ha a Bács-Bodrogh vármegyei tanítóegyesület létezési megszűnik, úgy az alapító jogok gyakorlása Baja város minden hivatalos, tanügygel foglalkozó egyéneknek az állami tanítóképző intézet vagy helyettese, esetleg a főgimnázium igazgatója által egybehívott értekezletére száll. Kelt Baján, 1899. évi szeptember 30. án. Nagel Sándor egyll. elnök. Veisz Rezső titkár. Bernhard Ernő, Benkő Pál, Gáspár János.“

Ezzel kapcsolatban ugyanez az egyesület alulírott elnökséghez a következő nyilatkozatot küldte meg:

„Kötelező nyilatkozat. Alulírott egyesület kötelezi magát az „Eötvös-alap“ (országos tanítói segélyegylet) javára mindazon eladásokból, a melyeket egyesületünk falkolójából bármely tanító, tanár, óvónő közvetít, valamint az általuk eszközölt bevásárlás után befolyó összegből az őszi eladásoknál 6%, a tavasziaknál pedig 4%-ot az „Eötvös-alap“ pénztárába lefizetni. Az így befolyó összegből fedezi egyesületünk első sorban ama 200 frtos alapítványt, a melyet a mai napon létesített az „Eötvös-alap“-nál és az ugyanígy befolyó összegből később új alapítványok létesítését fentartja magának egyesületünk.“

Ismerve a bajai Gyümölcsészeti Egyesület nagyszabású berendezését, a vármegye tanító-sága csak kötelességét teljesíti, ha a fentebb közölt alapító-level értelmében a megyei tanító-egyesületnek felajánlt előzenyességét erkölcsi és anyagi támogatásban részesíti s minden alkalmat megragad arra, hogy akár a gazdasági ismétlő iskolák szervezésével a gazdasági telepen ez időszert szükséges befásítást különösen fajtisza anyafáknak, cserjéknek, diszfáknak, szőlőfajoknak beszerzését, akár pedig saját szükségletét, vagy a község lakosai között a magánbirtokok berendezését a fent-nevezett egyesület telepéről eszközli és úgy közvetve is szolgálatot teljesít a tisztán tanító érdeket támogató „Tanítók háza“ ügyének.

Midőn a fentiekre vármegyénk összes tanügygel foglalkozó tanféréi, óvói, óvónőinek figyelmét felhívni bátorodom s a később álló őszi üléshez beszerzésre, valamint a későbbi időkre is a nevezett egyesület gazdag gyűjteményét ajánlom, az egyesületnek árjegyzékéből a következőket közölhetem:

150—180 cm. magas törzsű körte-oltványok drbja 30 kr, 35 fajban. — 160—200 cm. magas törzsű alma-oltványok drbja 25 kr, 40 fajban. — 140—180 cm. magas törzsű szilva-oltványok drbja 25 kr, 8 fajban. — Őszibarack-oltványok 20—30 kr, duránciak 12 fajban. — Őszibarack-oltványok 20—30 kr, magtól válók 10 fajban. — Kajsziabarack-oltványok 180 cm. magasságig 25 kr, 6 fajban. — Cseresznye oltványok 200 cm. magasságig 25 kr, 10 fajban. — Meggy-oltványok 200 cm. magasságig 25 kr, 8 fajban.

Mindezeket törpe alakban is kaphatni 5 krral olcsóbb árban drbonkint.

Látszik a környék legmagasabb hegye, a Nebi Sámvil feltűró szörnnyeteg. Nebo hegye is láttatva esik. Arról nézte Mózes az Igéretföldét. Szemmel alig belátható messzeségben Köves-Arábia vad bércsivatagából is látszik néhány fölkapaszkodó szirt, mely a tenyészet határát maga alatt messze hagyja. Megtéved a szem mértéke; mi van közelebb és mi esik távolabb, nem tudjuk, de a messze távolban, a hova az emberi szem látóidegei elhatnak, vakanturássá törpülnek a hegyek. Juda hegyei tisztán látszanak. A távoli kis helységek összezúgorgódnak szemünkben.

Az Olajfák hegyének éjszaki részén volt a Titus tábor. A Scopus magaslatról nézte és kémelette Titus, katonáival az elhamvasztandó várost. A fővezér itt kövöcsölte a tervet, hogyan kell a várost bevenni. Be is vette azt, harci ügyességgel, kegyetlen módon vette be, vérfrüddel szerezte meg a római császári, világbíró-dalmi koronát. A rómaiak erősen vetették meg itt a lábukat.

Bouillon Gottfriednek is itt volt a táborverése, a keresztény eszmék lelkesült harcosaival 1099-ben.

Ismét Jeruzsálemen bordjunk körül tekintetünk, a Megváltó városán, a fölötte érdekes és szépen fekvő hegyi városán, melyben rohantak az események, melyek a világtörténelem forgandóságában megismétlődtek.

Régi emlékek rajzanak fölötte. Három világvallás avatta nagygyá, szentét. A képzeletünk, ittasodva, még jobban színezte ki azt.

Jól veszi ki magát a város sziklasztrke alapszínéből, az ég sötétkék mezőségére merészen feltörekvő, messze elragyogó szikla-dom. Homlokterbe lépve, látványosságá lesz ismét. Szomszédságában az El-Aksza mecset, az Arany-kapu mellett a sok moszlin sir, melyeken az idő foga sok csorbát ejtett már.

A nap engedett izzó erejéből. Lábom gyökeret vet. Néma csodálat ideje.

Mésző hegyek veszik körül védőfalként a várost, őrzik azt. Csupa hegy és völgy az, amit lát a szem, melyet ismételve részegszetek a szaracén építészet remek művére, mely hatalmas arányaival az egymásra halmozott, óriási lépcsőknek látszó lapos bázisból kiválik. Mindig csak ez adja ki a pompát. Ujjamnyi az ember a tér ciprusainak az árnyában.

(Vége köv.)

Vértési Károly.

Tetszés szerinti mennyiségben beszerezhetni birs-, dió-, eper-, mogyoró-, som-, málna-, ribizske-, pöszmete-, szamóca-fákat, illetve cserjéket a legkülönbözőbb fajban.

A szőlőfajok közül csemege fajukból 21 válfajban, a borfajuk közül 15 fajban, a legkiválóbb minőségűből tetszés szerinti mennyiségben: a sima vesszőnek 1000-e 8 frtban, a gyökerekből 1000-e 12 frt 50 krrban számítva kapható.

Lombos diszfák 35 fajban, 15—20 krjával darabonkint; cserjék 30 fajban, 10—30 krjával darabonkint; tülvelvű fák 14 fajban, 5—40 krjával darabonkint; kúszó-növények, gazdasági fák és fűzudványok a legkülönbözőbb fajban.

A meglepő jutányos számitáson felül kiváló előnye ezen tisztán közéleti szolgáló államilag is segélyezett falkolának, a mely a folyó évvel főleg saját terméséből gyümölcs vásárcsarnokot is rendezett már be: — a fajmegbiztatóság és a termőképességre való figyelem, melyhez a legtávolabb vidékről is elegendő a teleptől használandó anyaföld falkol általános megnevezése.

Kelt Bezdánban, 1899. évi okt. hó 29.

Molnár Ferenc,

a várm. tanító-egyesület elnöke.

Ujdonságok.

Személyi hir. Dr. Platz Bonifác kir. tankertletti főigazgató a bajai, szabadkai s újvidéki főgimnáziumok látogatására a tankertletben időzik.

Személyi hir. Kozma László bacs-kulai országgyűlési képviselő, a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat érdemes választmányi tagja Dévára utazott és ott mint a Bács-Bodrogh vármegyei történelmi társulat képviselője részt vesz a hunyad vármegyei régészeti társulat XX-ik ünnepélyes közgyűlésén.

Gromon Dezső jubileuma. Gromon Dezső valóságos belső t. tanácsos, m. kir. honvédelmi államtitkár folyó hó 10-én ünnepi államtitkárságának 15 éves jubileumát.

Kinevezés. A király Mayer Károly zombori ügyéségi alügyészt a hódásági kir. járásbíróshoz kir. járásbíróvá nevezte ki. Az alapos jogi képzettség, a landadatlán vas szorgalom elismerése és megjutalmazása ezen jól kiérdemelt előléptetés, az érdem méltó jutalmát látjuk benne. Mayer Károly városunk szülöttje, itt nőtt fel előltünk. Főköszöntő emelkedett a bírósági joggyakor-noki állásából, aljegyzői, jegyzői, aljárásbírói, alügyészi állásába. Ezen állásaiban mindenkor fényes tevétséget érvényesített. Szorgalmával, kiváló szakértelmével elő-járói elismerését, rokonszenves modorával kollégái és polgártársai nagybecsűlését és a közízséleletet vívta ki magának. Szívünkkel kívánjuk, hogy Hódáságban is ilyen általános rokonszenvennek örvendjen. Meg vagyunk győ-ződve arról, hogy az egyéniségében rejlő kitünőségek ott is, úgy hivatása körében, mint pedig az ottani tár-sadalomban kellemessé fogják tenni helyzetét. Öszintén kívánjuk ezt neki, nemcsak mi, hanem mindazok, a kiket évek hosszú során át mint ember jóságával, mint igaz-ságügyi tisztviselő pártatlan igazságérzetével lekötelezni tudott. Kinevezetése általános örömet keltett minden körben. A magunk részéről is őszinte szívvel gratulálunk.

Kinevezések. Báró Vojnits István vármegyei főispán Sztrilich Béla vármegyei közigazgatási gyakor-nokot tiszteletbeli aljegyzővé, Koller Oszkár bacs-almási, Németh Béla zentai és Payerle Nándor német palánkai közigazgatási gyakor-nokokat tiszteletbeli szolgabírákká nevezte ki.

Kinevezés. A király Vécsey Ervin cs. és kir. huszártiszt helyettesét, Vécsey Károly tb. főszámvevő fiát, folyó évi november hó 1-től számitandó ranggal cs. és kir. huszárbadnagygyá nevezte ki.

Községjegyzői szigorlatok. Az idei őszi községjegyzői szigorlatok október hó 29. és 30. napján tartattak meg két szakbizottság előtt. Az első szakbi-zottság Karácson Gyula vármegyei alispán elnöksége alatt működött. A bizottság tagjai voltak: Kostyal Ferenc kir. áll. anyakönyvi felügyelő, Gráf Nikáz kir. tanfelügyelő, Pribil Ernő vármegyei főügyész, Mihályi János ny. árvaszéki elnök, Várossy László vm. főszám-vevő, dr. Pavlovics Simon vm. főorvos, Galbavy Flóris kir. pü. titkár. A második szakbizottság elnöke: ifj. Vojnits István főjegyző, tagjai: Kostyal Ferenc kir. áll. anyakönyvi felügyelő, Gráf Nikáz kir. tanfelügyelő, Pribil Ernő vm. főügyész, Schlagger Gyula árvaszéki elnök, dr. Pavlovics Simon főorvos, Raab Béla árvaszéki főszámvevő, Benischke Lajos pü. titkár és Tománovits György béklyi községi jegyző voltak. A községjegyzői szigorlatra összesen 13 jelölt jelentkezett. Ezek közül képesítettek egyhangulag: Kovachich Béla, Milutinovics Milán és Hartmann Pal, sőtöbbséggel: Sztrilich Jenő, Lahovits Lajos, Judt Károly és Lukics Béla. Kettő vizsálpelt, három hat hónapra viszávetett. Hallósy Kornél csavolyi jegyző német nyelvi vizságt tett.

A temetők ünnepe. Mindszentek napja, baltottak napja, ez a kegyelet szomorú ünnepe, az emlékek föltámasztása, az elmulás siratása. Örök változatoságába az eleven életnek szolozsmák halk zengésével beleszólt az enyészet örök változatlanságának szava: emlékezzetek az elmulásra és emlékezzetek meg az elköltözöttekről. Halottak emléke és élők emlékezése itt találkoznak gondolatában az elmulásnak és hitében a lelkek örök életének. Elválasztatunk, de el nem válunk, elkertültünk egymástól, de találkozni fogunk a megistulás örökké-valóságában. A város, az eleven, a nyitászó város el-hagyja nyitászóságának kótányját és telbe hajló bánatos őszi napokon és kizárándokol megkeresni azokat, a kiket kikisért. Sirjaikat felékesíti koszorúkkal és mécsesekkel és róluk emlékezzén, a maga végzetére gondol és ma-gába száll. E magába szállás nagy okulás a könnyedén gondolkodónak, nagy megnyugvás a megfáradottnak. A balál eljön mindnyájunkért, az élet mulandó: igyekez-zünk úgy élni, hogy emlékezetünk kedves és sokáig tartó legyen azoknál, a kik utánunk következnek. A kegyelet, a mely a sírdombon megnyilatkozik, a befé-jezett élet és az eleven élet együttes bírálata. Ne feled-kezzünk meg azokról, a kik nekünk éltek vagy a kik értünk haltak meg. Városunk közönsége is kegyelettel ünneplte meg a holtak emlékűnnepeit. Mindkét napon át óriási közönség kereste fel a temetőket és minden ima, a mely e napokon a magasba szállt, a meghaltak örök lelki üdvének volt szentelve.

Primicia. Kanyó Gyula kalocsai főgyézházmegyei végzett theologus, Kanyó Ödön bacsujfalvi kántor-tanító fia első szent miséjét folyó hó 1-én Mindszentek napján Rómában a szent Péter székesegyházban mutatta be a Mindenhatóknak. Kanyó Gyula theologiai tanulmányait részben Kalocsán, részben Rómában végezte.

Az unjocok fölesketése. Mint az előző évek-ben, úgy az idén is Mindszentek napján esketették fel katonai parádéval az október hó elején bevonult reg-rutákat. Az ünnepi aktusnak verőfényes, meleg idő kedvezett és igen nagy közönség szemlélte azt végig. Az unjocok fölesketése a Szent-Háromság-téren ment végbe. Az egyes csapatostek nyolc óra után vonultak ki teljes díszben a térre. A Szent-Háromság szobor előtt sátor volt föllállítva, a melyben az oltár volt. A csapatok teljes díszben állottak fel, csakóban csergalylyal. A misét Muzsik István káplán celebrálta és ennek végén magyar, német és szerb nyelven lelkes beszédet mondott, a mely-nek elhangzása után megkezdődött az esketés. A regruták födetlen fövel, jobb kezüket esküre emelve monlták az eskümtát, a melynek bevégeztével ismét sorba álltak. Az ünnepi aktus 10 óra után ért véget és a csapatok bevonultak kaszárnyaikba.

Bács-Bodrogh vármegye történelmi társulata körében fáradsáttalan tevékenységet fejte-nek ki a társulat érdemes vezérférfiai. Borsódi Latino-vits Géza a társulat lelkes buzgalmu alelnöke, a ki a társulat fölvirágzására már eddig is nagyon sokat tett, a mult hóban Kecediger Lajos társulati titkár kísérteben vármegyénk területén körutazást tett és megszemlélte az egyes asatási területeket. Október hó 17-én délelőtt a falnyi határban Kuzmiak Sándor bacs kereszturi tanító vezetése alatt ásatasokat nézték meg és innen déltan Gombosra rándultak és megtekintették Cziráky Gyula s. lelkész érdekes és nagyfontosságú ásatast. Innen másnap Zentára utaztak és ott Erdújhelyi Menyher-t, zentai plébános, az országbíró régésszel a titeli ásata-sokról értekeztek. A buzgó alelnök Zentán nagyszamu régészet kedvelőkkel lépett érintkezésbe és meggyerte őket a vármegyei történelmi társulat gyűjtőinek. Egy-szersmind megtekintették a zentai nagyfontosságú rége-szeti területet is. Zentán mindentűt a társulat iránti igaz rokonszenven jeleivel találkoztak és igen sok érdeklődőt nyertek meg a társulat támogatóul.

Grosschmid Gabor emléke. Bács-Bodrogh megye egykori urbéri alispánjának, a zombori törvény-szék későbbi bírójának, Grosschmid Gábornak, a ki utobb mint a történelmi társulat főtítkára s a monografia munkatársa nagy arányu irodalmi munkásságot fejtett ki s mint főtítkár, a jelenlegi vármegyei muzeum alap-jait vetette meg, teteme 1895. november 15-én bekö-vetkezett halála óta jeltelen sirban nyugodott a zombori köztemetőben. A megyei történelmi társulat kebeleiben régebben felmerült ugyan az eszme, hogy a megyei közélet emez egykori jelesének sirja az elhunyt érde-meizh méltó emlékkövel jelöltessék meg, e terv azon-ban meg nem valósult mind a mai napig, mignem az elhunytak egyik nemesszívű barátja, kamjonkai Szemő Gyula, meggyeszte népszerűségnek örvendő zombori nagybirtokos vette kezébe az ügyet s — mint értesültünk — saját költségén díszes sírleket állítottat Grosschmid Gábornak. A sírleket halottak napjára állították fel egészen csendben s a szépen feldíszített sírnak sok nezője akadt a temető csendes bírodalmát látogató köz-zönség soraiban.

Pályázat. A zombori kir. adóhivatalnál adótszti állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyujtandók be.

Pályázat. A szabadkai kir. törvényszéknél bírói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 14 nap alatt nyujtandók be.

Pályázat. A zombori kir. pénztügyigazgatóságnál fogalmazói állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kér-vények 14 nap alatt nyujtandók be.

Színházi műsor. Zombor sz. kir. város szin-tügyi bizottsága mult hó 31-ikén d. e. 11 óraker ülést tartott Trischler Ferenc polgármester elnöksége alatt. Az ülés tárgyat Deák Péter szingagató több rendbeli elő-terjesztése felett hozandó határozatok képezték. Az ülésen megjelentek: Kozma László, dr. Grünert Samu, Paul Kálmán, Latinovits Szaniszló és dr. Alföldy Árpád bi-zottsági tagok. A bizottság megtagadta a szingagatónak a pénteki előadások tarthatását, elfogadta az előterjesz-tett műsort, bérletszűnetek napjára pedig a vasárnapokat tűzte ki. Jutalomjáték az egész évad alatt csakis kettő-bárom lesz. A megállapított műsor ez: november 11-én szombaton megnyitó előadásul: Bánk bán; első bérlet. November 12-én, vasárnap bérletszűnetben: Ingenelök; hétfőn: Katonák; kedden: Görög rabszolga; szerdán: Gyurkovics leányok; csütörtökön: Kis molnárné; szom-baton: Görög rabszolga; vasárnap: Hortobágyi virtus.

Matinée. Miután ez évben — halhatatlan Petőfink gyászos elestének ötvenedik évfordulója alkalmából — általános mozgalom indult meg hazánkban egy „Petőfi-ház“ létesítése végett, a zombori kaszinó-egyleti dalárda is — hagyományához hiven — töle telhetőleg hozzá akar járulni e bazafias törekvés támogatásához. E vég-ből folyó évi november hó 5-én délelőtt 11 óraker a polgári kaszinó nagytermében matinee-t rendez, melynek tiszta jövedelme a „Petőfi-ház“ alap javára fordítatik. Meghívjuk erre Zombor sz. kir. város bazafias közön-ségét azon reményben, hogy minket törekvésünkben támogatva, szivesen hozzájárul filléreivel a bazafias cél előmozdításához. A matinee műsora a következő: 1. Kéler Béla: Rákóczi nyitány. Zenekar. 2. Honfidal, köl-temény Petőfőtől. Férükarra írta Huber K. 3. Petőfi hangja. Irta és felolvassa Láng Jozsef ur. 4. Talpra magyar! Költemény Petőfőtől. Férükarra írta Szotyori Nagy Károly. Zongorán kíséri Marschall Béla ur. 5. Árványhaj... népdal Petőfőtől. Férükarra írta gr. Festetics Leó. 6. Erkel: Hymnus. Vegyeskar zenekisé-rettel. Belépőjegyek 50 krjával előre váltható Sztrilich Zsigmond ur kereskedésében és délelőtt a pénztárnál. Felülvezetéseket, tekintettel a jótékonycéllra, köszönettel fogadunk és hirlapilag nyugtázunk. Pártoló tagok a tagsági jegy harmadik szelvényével ráfizetés nélkül válthatnak belépőjegyet.

Halálozás. Grocsics Dezső kereskedelmi iskolai tanuló, Grocsics István zombori háztulajdonos fia folyó hó 1-én délelőtt 10 óraker életének 17. évében elhunyt. A megboldogult temetése nagy részvét mellett folyó hó 2-án ment végbe. Utolsó útjára elkísérték tanulóársai és tanárai, a kik koporsójára díszes koszorut helyeztek. Áldás emlékére.

Szabad lyceum Zomborban. A nagy hadlás, melyet az emberi szellem a kultúra minden terén tesz, napról-napra gyarapítja a hasznos és ennél fogva értékes ismereteket. Az egyes ember, akit már saját életkora is ugyiszólva egészen leköt, csak fáradsággal képes a tudományos, a művészeti és a gyakorlati élet újabb vívmányait megismerkedni. Nyugat-Európa nagy társadalmi már régebben átlátták ezt és az ismeretek terjesztése érdekében megalapították Angliában az University Extension-t, Németországban a Ferien-Curse-kat és nálunk Budapesten a Szabad lyceumi előadásokat. E hatalmas társadalmi mozgalmak hatása alatt óhajunk mi is hasznosak lenni a zombori szabad lyceum előadások megkezdésével. Előadásaink mindenkinek szólnak és ingyenesek. Azon meggyőződésben, hogy törekvéseink nem maradnak visszhang nélkül, teljes bizalommal fordulunk városunk közönségéhez, hogy vállalkozásunk sikerét érdeklődésével biztosítsa. Az alábbiakban közöljük az előadások sorozatát, idejét és helyét. 1. 1899. november 12-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „Művészi ízlésirányok.“ Előadja Gózdú Elek. 2. 1899. november 19-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A nyelv élete.“ Előadja Rác Soma. 3. 1899. november 27-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor és 4. 1899. december 3-án a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A gyermekvédelem.“ Előadja dr. Duchon János. 5. 1899. december 10-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A magyar alkotmány.“ Előadja Gózdú Elek. 6. 1899. december 17-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor és 7. 1900. január 7-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „Az esküdtbírók történeti fejlődése napjainkig.“ Előadja Kozma László. 8. 1900. január 14-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A villamoság az emberiség szolgálatában.“ Előadja Roediger Lajos. 9. 1900. január 21-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A család.“ Előadja dr. Kollár Győző. 10. 1900. január 28-án a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A magyar nyelv élettörténete.“ Előadja Trencsényi Károly. 11. 1900. február 4-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „Az emberi szem.“ Előadja dr. Thim József. 12. 1900. február 18-án az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A váltó.“ Előadja dr. Strasser Lajos. 13. 1900. február 25-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A víz.“ Előadja Hegedeos Miklós. 14. 1900. március 4-én a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „A népdal.“ Előadja Kende Ferenc. 15. 1900. március 11-én az iparoskörben délelőtt fél 11 órakor: „A lakóház.“ Előadja Szobotka Rezső. 16. 1900. március 18-án a városbába nagyteremben délután 4 órakor: „Nemzeti motívumok a magyar házi iparban.“ Előadja Szmik Antal. — Zombor, 1899. november hó. A rendező bizottság.

Kereskedelmi és iparkamarai ülés. A szegedi kereskedelmi és iparkamara a napokban tartotta meg október havi teljes ülését Szarvady Lajos elnöke alatt. Az ülés tárgyalásairól a következő tudósítást vesszük: Az elnökség előterjesztésére a kamara lehetővé akarja tenni, hogy a kertlet iparosai és kereskedői közül többen tanulmányozhassák az 1900. évi párisi nemzetközi kiállítást. E célból a kamara a kereskedelmiügyi minisztertől kért tanulmányutazási ösztöndíjak engedélyezését, a maga részéről pedig a kertletben két iparos és egy kereskedő részére szavazott meg három, egyenkint 240 koronás, nyilvános pályázati felhívás alapján odaítélendő segélydíjat azon feltétel alatt, hogy a segélyezendők a párisi kiállítási tanulmányozásáról, illetőleg a szakmájukat érintő tapasztalásokról a kamarának jelentést tegyenek. — Az elnökség javaslatára a kamara ezer koronát szavazott meg, hogy ez összeg felhasználásával a kertlet azon versenyképes iparcikkeinek terjesztését támogathassa, melyeknek készítői a cikkeik indokolt terjesztésére és megfelelő piacok s kelendőség biztosítására anyagi viszonyaiknál fogva nem képesek. — Tárgyalta és megállapította a teljes ülés a kamara 1900. évi költségvetését és 39948 korona bevétellel szemben rendes és rendkívüli kiadásokul 38010 koronát irányzott elő. Közélokra összesen 9720 koronát szavazott meg a kamara, mely összegből a szegedi ipari szakiskola fűntartási költségeihez való hozzájárulást számbavéve, 7480 korona fordítassék ipari célokra, 1340 korona pedig kereskedelmi célokra. — Megokolt, véleményes jelentést fogadott el a kamara, hogy az ecetfélék forgalomba hozásánál az eredetüket föltüntető jelzések kötelezővé teendők. E mellett azonban kívánatosnak tartja a kamara, hogy a faecetsavnak élvezeti célokra való forgalomba hozatala csak 15 hydrát-fokra higitott állapotban engedessék meg. — A budapesti kereskedő ifjak társulatát, mely a fölmondási idő rendezése ügyében tartandó értekezletre hívja meg a kamarát, értesíteni határozta a teljes ülés, hogy az értekezleten nem képviselteti magát, de kéri a hozzáadó határozatok közlését, hogy a kereskedelmi alkalmazottak jogos törekvéseit mérlegelhesse, illetőleg támogathassa. — A kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete az alkalmazottak nyugdíj-ellátása ügyében a kereskedelmi miniszterhez tett fölterjesztését küldte meg pártolás végett. Erre a kamara értesíti, hogy készséggel támogatja az alkalmazottak nyugdíj-ellátásának lehető megoldását, de mielőtt a nagyfontosságú ügyben érdemileg nyilatkozhatnék, ismernie kell az adatszert részleteket és azt, vajjon a tervezett hozzájárulással matematikai alapon lehetséges-e teljesíteni a megjelölt nyugdíj- és segély-szolgáltatásokat.

Biztosító intézetek. Zombor szab. kir. város polgármesterétől vették a következő hirdetményt: A gazdasági egyesületek országos szövetezete részéről alakítandó biztosító szövetezethez felhívása folytán ezen országos érdekű, nagy fontosságú szövetezethez alapszabálytervezete az aláírási ívekkel együtt Latinovits Szaniszló városi tanácsnoknál betekinthető; s midőn ezen üdvös és célszerű szövetezethez a gazdaközönség figyelmét felhívom, egyttal tudomására hozom, hogy aláírással a tervezett hozzájárulással matematikai alapon lehetséges-e teljesíteni a megjelölt nyugdíj- és segély-szolgáltatásokat.

Magyar vidékek ismertetése. A kereskedelmiügyi miniszter az 1900. évi költségvetésbe külön telt illesztett oly célból, hogy olyan irodalmi vállalatokat részesítsen pártfogásban, melyekben az ország természeti szépségei és az egyes vidékek nevezetességei és ismertetési foglalatnak. Ezen irodalmi vállalatok az államvasutak forgalmát fogják emelni és azért a miniszter 4000 korona segélyben fogja ezen vállalkozást részesíteni.

Boritaladó és hufogyasztási adó beszedési jog. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése szerint a Szóna község területén fizetendő boritaladó és hufogyasztási adó beszedési joga az 1900. évi január hó 1-től 1900. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a fölmondás fentartásával az 1901. évre is nyilvános árverés útján bérbeadják. Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság hivatalos helyiségében 1899. évi november hó 16. napján délelőtti 9 órakor fog megtartatni és amennyiben ez az árverés eredményre nem vezetne, a második, esetleg a harmadik árverés a következő első, illetve második napon ugyanazon helyen és ugyanolyan órában fog megtartatni. A bérletli kívánók a következőket vegyék tudomásul: 1. A kiküldési ár évenként a boritaladó fejében 7101 korona, 2. a hufogyasztási adó fejében 550 korona 18 fill., összesen 7651 kor. 18 filléren határozatik meg. Az érdeklődőknek bővebb fölvilágosítást nyújt a zombori m. kir. pénzügyigazgatóság 103747/VI—1899. sz. a. kiadott árverési hirdetménye.

Két napos tárgyalás. November hó 6-ára tűzte ki a szegedi törvényszék Lévai Simon szabadkai lapszerkesztő ügyében a sajtóbírósi tárgyalást. A vádlott Mamusch Lázár polgármestert támadta öt éven át lapjában. A vádat a kir. ügyészség emelte Lévai Simon ellen. A tárgyalást Pókay Elek fogja vezetni. Szavazó bírák: Hevesy Kálmán, Ouitiu Elek lesznek. Jegyző: Gömörly Andor. A közvádó: Nikolics Lajos dr. kir. ügyész lesz. Fáradságos dolguk lesz ez az esküdtteknek, mert irt szerint ez a tárgyalás legalább is két napot vesz igénybe.

Öngyilkosság. Stebler Józsefné sz. Kellner Erzsébet, Stebler József szónai-uti város felesége az október hó 31-ről november hó 1-re virradó éjjelen észrevétel nélkül szobája ablakán át kimászott és a kutha vetette magát. Családja tagjai, a kik vele egy szobában aludtak, eltűntek csak a reggeli órákban vették észre. Rögtön kutatására indultak és megtalálták a kuthán balva. Öngyilkosságának oka már évek óta tartó súlyos és kiús betegsége volt. Temetése folyó hó 1-én ment végbe. Béke hamvaira.

Zenta város cimere. Zenta városa nemrég engedélyt kért a helygyminisztertől, hogy cimerét megváltoztathassa. A mostani cimer ugyanis a török hódoltság után való időből származik, míg a régi Zenta, azaz Szinta-Rév már 1506-ban II. Ulászló királytól kapta cimerét. A város a budai káptalan tulajdona volt, amely Szent Pétert vallotta patrónusának s ezért a cimereben Szent-Peter kulcsai vannak, mellette két kecsge, mert a régi Zenta lakosai híres kecsge-balaszok voltak. A török betörések alkalmával elpusztult Szinta-Rév és oda vezetett a pecsétje is. Zenta városát később újra fölépítették, de a bécsi Hofkriegsrath nem akarta elismerni a város történelmi múltját s nem engedte a régi cimer használatát. Így készült el Zenta mostani cimere, amelyen már a kard és az ekevas mutatják a lakosság foglalkozását. Az utóbbi időben azonban mozgalmat indítottak, hogy a város visszanyerhesse régi, történelmi cimerét. A közgyűlés megbízásából a tanács elkészítette a cimer s a képviselőtestület hozzájárulása után fölterjesztette a helygyminiszterhez. A miniszter az országos levéltár igazgatóságának véleménye alapján elvben megengedte, hogy a város restitválhassa régi cimerét. A fölküldött cimer azonban kiigazítás végett visszaküldte a város tanácsához, mert nem rajzolták meg pontosan Ulászló király szabadalomlevele szerint.

Ismétlő iskolák Zomborban. Három évi küzdelem után városunkban is megnyitottak a folyó tanév elejével az ismétlő iskolák. Első sorban Gräff Nikáz tanfelügyelőt illeti ez ügyben az érdem, a kinek kezdeményezését a város törvényhatósága és főleg Fejér Gyula apátplébános iskolai igazgató lelkesen felkarolták úgy, hogy az ismétlő oktatás e hóban már négy iskolában kezdetét vehette.

Hadmentességi díj. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy az 1899. évi hadmentességi díj kivetése befejeztetett és a főkönyvben előírtott. Ennek folytán az 1888. évi 44. t. c. 36. § értelmében felhívotnak azon hadmentességi díjkötelesek, kik a múlt évben a hadmentességi díjkötelesek sorában már előfordultak és így díjkönyveikkel már el vannak látva, ebbeli könyveiket kiegészítés végett vagyis az 1899. év végén maradt hátralék, vagy tulfizetés áthozatala és a folyó 1899. évi előírásnak, szaporodásnak, esetleg törlésnek bevezetése végett folyó évi november hó 20-ig a város adóügyi osztályánál mutassák be, ugyanazon időn belül kötelesek azok is, kik a múlt évben a hadmentességi díjkötelesek sorában már előfordultak, de díjkönyveikkel bármi okból nincsen meg (elvezett, beadványhoz csatolatott) vagy a kinek díjkönyvekéje már betelt — új díjkönyveske kiállítására végett a város adóügyi osztályánál jelentkezni.

Szabadka közgyűlése. Szabadka város múlt hó 31-én Schmausz Endre főispán elnöklésével közgyűlést tartott, a mely a legszebb rendben folyt le. Első sorban a költségvetést vették tárgyalás alá s azt a 37 százalék pótdóval vita nélkül elfogadták. A gimnáziumi tanárok fizetésének rendezésére alkotott szabályzatot, melynek értelmében a fizetéseket az állami tanárokéval megfelelően emelték, szintén kifogástalanul fogadták el. Az adópenztárosi állásra Karácsonyi Árpádot választották meg. A városi főgimnázium katolikus karakterének kimondására beadott indítványt és interpellációt Mamusch Máttyás prépost kifogásolta a hatóságok az ügyben való késését. A polgármester fölvilágosításai következtében a közgyűlés a tanács javaslatát fogadta el.

Magától futó vasuti kocsi. A múlt napokban Torzsa állomáson a szél egy tures kocsihoz mozgásba, mely szépen utnak is indult és feltartóztatlanul Palánka felé vette útját. Csodálatos a dologban az, hogy éppen lejtőnek felfelé megy a pálya a csatorna hidjáig és így a lőkésnek jó erőnek kellett lennie, hogy oda feljuthatott. Lefelé már könnyű lehetett neki a futás.

Fizetésektelenségek. A bécsi hitelezői védegyesület a következő fizetésektelenségeket jelenti: Mudroch és Steiner kereskedők Újvidék. Francz A. kereskedő Német-Palánka.

Csőd. Az újvidéki kir. törvényszék Perles Sámuel német-palánkai kereskedő ellen csődöt nyitott. Bejelentési határidő december hó 9.

Nagyidők tanuja. Hálnak, hálnak, egyre hálnak, színe lángja a magyarnak. Azokból a vitéz honvédek, kik a magyar szabadságharcban küzdöttek a hazáért, alig él már egy-kettő. Az idők folyamán egyenkint elmulnak, mint az őszi időn a fákról alápergő falevél; nem sokára már hirmondó sem marad köztőlök. Október 30-án virradóra halt el egy vitéz 1848/49-iki honvéd, Janiga Antal, Szabadka szab. kir. város nyug. hivatalnok, tb. jegyzője, 48-as honvédmester, életének 70. évében. A megboldogult hull tetemeti kedden d. u. 4 órakor helyezték az ugynevezett bajai sirkerten levő családi sírboltba örök nyugalomra. Áldás és béke vele!

Tűzek Torzsan. Torzsa a napokban Feller Lajos korcsmáros szobájában eddig ismeretlen okból néhány ruhadarab gyulladt meg, melyek közt Feller mellénye is volt és benne 200 frt papírpénz egy pénztárcában, mely szintén elhamvadt. Feller korcsmájában az éjjel táncmultság volt és nincs kizárva, hogy valamely vendége égő gyufát vagy szivarvéget dobott a szobában függő ruhadarabokra, melyek lassan elégették és csak a korcsmáros lánya nem tudván a mellette lévő szobában a füsttől aludni, észrevette mikor a ruhadarabok elhamvadtak. Az elégett tárgyak biztosítva lévén, a kár — a készpénzt kivéve — megtérül. — Ugyancsak azon napokban d. u. Waller Péter szállásán 2 kazal szalma gyult ki eddig ismeretlen okból és így a tűz martaléka lett. — Folyó hó 29-én esti 11 óra tájban pedig Krsztics rendőr udvarán gyult ki egy kazal szalma, mely — bála a lakosság ébrenlétének, mely nagyrészt táncmultságon volt — nagy erőfeszítés mellett fojtattat el és így a tovaterjedést is megakadályozták.

Gazdasági és kertészeti előadások Baján. A bajai gyümölcsészeti egyesület választmánya elhatározta, hogy a tél folyamán 36—40 gazdasági és kertészeti előadást tart, különösen a mezőgazdaság, szőlőművelés és gyümölcskertészkedés köréből. Az előadások megtartására a következők vállalkoztak: Benkő Pál gazdasági szaktanár, Bernhart Ernő tkp. könyvvezető, Dezső Miklós borászati felügyelő, Evetovits Janos r. k. s.-lelkész, Fölker Gusztáv főgimn. igazgató, Hegedűs József kertész-tanító, a bajai állami szőlőtelep vezetője, Hesser Gyula ügyvéd, dr. Horváth Jeromos tanár, Madarász Flóris tanár, Nagel Sándor tanár, Ozvald Ferenc tanító, Réthy Pál gyüm. egyleti főkertész, Scherer Sándor tanítóképző igazgató, Somogyi Emil nagybérő, Sij. Szélg Ferenc tanító és Weisz Rezső gyüm. egytl. titkár. Az előadások november végén vagy december elején kezdődnek és február végéig tartanak.

Uj óvoda Torzsan. Torzsa községe a mai kor kívánalmainak egészen megfelelő új óvodát épített, melyet e hó közepén adott át rendeltetésének. Kiváncs volna, hogy Torzsa községe eme szép példája (8000 frtba kerülő az épület) megyénkben igen-igen sok helyen találna méltó utánzást és juttatva a népnevelés és a magyar nyelv terjesztésének ily imponzans hajlékot.

A férj boszúja. Zay Péter ó-becsei szabómester — mint levelezők írja — megölte feleségét és a sógorát. Az asszony elhagyta volt a nálnál jóval idősebb férjét és bármennyire hitva is, nem akart visszatérni. Zay Péter erre elment sógorához, Mészáros Péterhez, a kinek felesége tartózkodott. Feleségét sirva kérte, térjen hozzá vissza, mire felesége kiutasította. Ekkor élesre fent kést rántott elő és a menekülni akaró asszonyt hátha szurta; az asszony kiáltásaira berohant a sógor is, a kit Zay szíven szurt. Mindkét áldozat meghalt. A gyilkost elfogták.

Elhajtott birkanyáj. Gákován Dzsida Antal tanyájáról múlt éjjel ismeretlen tettesek 34 drb birkát elhajtottak. A rendőrség nyomozza a tetteseket.

Szerkesztői üzenetek.

Edith. Mások kritikája nem irányadó nekünk. Szemrehányásra nincsen ok, saját érdekében cselekedtünk így.

K. N. Zaitva Ujfalu. Versei nagyon gyengék.

A közönség köréből.

A jelen közkezdveltségű becses lap f. évi 81. számában a következő közlemény jelent meg:

„Tanítógyűlés.“ Az ó-becsei espereskertlet tanítói öszi gyűléstket csütörtökön B.-Földváron tartották stb. Árpás János idősb adai tanító a „Zsakotó“-féle betűismertetési rendszerét mutatta be gyakorlatilag. Az ügyes előadás dacára is, a gyűlés nagy többsége, nem találta az eddigi módszer fölé helyezhetőnek, részint terjedelmessége, részint természet és neveléset elleni menete miatt; bár elismertették, hogy nincs kizárva az, mikép e módszerrel is rendes iskolátogatás mellett cél érhető el.“ stb.

Ezen közleménnyel szemben, szabadjon a következőket kijelentem:

1. hogy a „Zsakotó“-féle módszer Moholon értekezésben történt sokoldalú fejtegetésével s B.-Földváron történt gyakorlati bemutatásával: egyedül a népnevelés előbbre vitelét céloztam;

2. hogy az általam Moholon fölolvastott indokok alapján ajánlok „Zsakotó“-féle betűismertetési módszert, természet és neveléset elleni — helyesebben neveléset-oktatást elleni — menetét, B.-Földváron szakszerűen senki sem fejtegette, s így: annak indokolatlanságát neveléset-oktatástani elvek alapján senki ki nem mutatta;

3. hogy az általam ajánlott „Zsakotó“ szerinti menettel a kisbetűk olvasása és írása hat hó alatt befejezhető s a főnmaradó tanító a nagybetűk és olvasmányok kezelésére fordítható és fordítandó: azt részletes tantervvel és foglalkozási naplóval Adán bár mikor beigazolom;

4. hogy az előadás közben és után történtek: „tűres ellenmondások“ és „nagyképűsködés“-nél egyebeknek tárgylagosan nem minősíthetők;

5. hogy a „Zsakotó“ féle módszer a „Gräser“-féle módszert tökélyesbégével: ép úgy kifogja az általános használatból szorítani, amint a „silabizálást“ a „Gräser“-féle módszer kiszorította.

Adán, 1899. évi október hó 25-én.

Idősb Árpás János,
tanító.

Menet-rend.

(1899. évi október hó 1-től.)

Az október hó 1-től érvényes vasuti menetrend szerint Zomborban a következő időkben érkeznek, illetve indulnak a vonatok:

- Sabadka felé indulás:** Reggeli 6 óra 46 percor személyvonat, déli 11 óra 54 percor személyvonat és esti 8 óra 35 percor vegyesvonat.
- Sabadka felől érkezés:** Reggeli 6 óra 45 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 34 percor személyvonat és esti 8 óra 34 percor személyvonat.
- Gombos felé indulás:** Reggeli 6 óra 55 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 41 percor személyvonat és esti 8 óra 41 percor személyvonat.
- Gombos felől érkezés:** Reggeli 6 óra 39 percor személyvonat, déli 11 óra 47 percor személyvonat és esti 8 óra 25 percor vegyesvonat.
- Baja felé indulás:** Reggeli 7 óra 5 percor személyvonat, délutáni 4 óra 5 percor vegyesvonat.
- Baja felől érkezés:** Reggeli 6 óra 25 percor vegyesvonat, délutáni 3 óra 23 percor személyvonat.
- Ujvidék felé indulás:** Hajnali 2 óra 55 percor vegyesvonat, reggeli 7 óra 30 percor személyvonat, délutáni 3 óra 51 percor személyvonat.
- Ujvidék felől érkezés:** Reggeli 6 óra 30 percor személyvonat, déli 11 óra 30 percor személyvonat, esti 7 óra 17 percor vegyesvonat.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Med. univ.

Dr. FUCHS MÓR
specialista szemorvos

Zomborban, Széchenyi-körút 437.

néhai Teofánovics ügyvéd házában, 10-6

Dréher-féle sárraktárral szemben.

Rendel naponta d. u. 2-4 óráig.

Alkalmi borvétel.

150 hektoliter olaszrizling, 150 hektoliter kövidinka, 40 hektoliter vegyes fehér szőlő és 150 hektoliter kadarka szőlőből sajtolt idei bor literje 18 kr-ért, vagy egészben vagy 5-6 hektos hordókban eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál:

dr. Hirmann Ferenc,
árvaszéki ülnök Zomborban.

9902. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajthatónak ífj. Kovács Antal és neje gyulafalvai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 561 frt 52 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s a gyulafalvai kincstári telepen 265 ö i. szám alatt épült házra és az ehhez tartozó 800 ö l területű beltelekre, mint az ífj. Kovács Antal és neje gyulafalvai lakosok tulajdonát képező s ez ideig nem telekkönyvezett ingatlanra az árverést 650 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899-ik évi december hó 9-ik napján délelőtt 11 órakor Gyulafalva kincstári telep helységében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alul is eladhatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 65 frtot készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik t. c. 42-ik §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

E kötelezettség alól azonban a telepitő m. kir. államkincstár végrehajtható felmentetik.
Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 12-én.
A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bír.

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KÖNYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

itt megrendelhetők:
Váltók.
Gyászlapok.
Számok.
Levélfek.
Névjegyek.
Eljegyzési és esketési kártyák.
Sima- és dombornyomatu monogrammok.

Közsegi nyomtatványokból nagy raktár.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községeknek három havi hitel.

A „BÁCSKA” kiadóhivatala.

Telefon szám: 18.

Telefon szám: 18.

itt megrendelhetők:
Hírlapok.
Művek.
Naptárak.
Táblázatok.
Falragaszok.
Körlevelek.
Táncvígalmi meghívók.
Táncrendek.
Étlapok.

Pályázat.

Gákován (Bács-Bodrogh megye) megütrült róm. kath. kántor tanítói állomásra pályázat hirdetik.

Az állomás javadalma:

- Kézpénz 210 frt.
- Szolgáltatások megváltásáért 240 frt.
- 1/4 telek és 2159 ö l szántóföld adóteherrel.
- Stola körülbelül 150 frt.
- Szabadlakás.

Folyamodványok november hó 20-ig a gákóvi közsegi képviselőtestület és iskolaszékre címezve **Maison Mihály** espereshez **Rigycára** küldendők. Énekpróba november hó 23-án délelőtt fog megtartatni.

Az állomás december 1-én okvetlenül elfoglalandó.
Kelt Gákóva, 1899. október 30-án.

8737. szám.

kig. 1899.

Pályázat.

Az ujvidéki járáshoz tartozó Begecs községben leköszönés folytán megütrült irnok-végrehajtói állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy felszerelt kérvényüket **folyo évi november hó 25-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert később beérkező kérvények figyelembe nem fognak vétetni.

Ezen irnok-végrehajtói állással 450 frt évi fizetés van egybekötve.

Anyakönyvvezető helyettesé leendő kinevezetése esetén 20 frtnyi tiszteletdíj és a mennyiben a halottkemi teendőket is teljesítene, ez után évi 30 frt jár.

A szerb nyelv bírása okvetlenül megkivántatik.

Ujvidék, 1899. évi október hó 30-án.

Michailovits,
főszolgabíró.

3-1

9815. sz.

tkvi 1899.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a magyar királyi államkincstár végrehajthatónak Mórié István és neje gyulafalvai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 573 frt 77 kr tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s a gyulafalvai kincstári telepen 428 ö i. szám alatt épült házra és az ehhez tartozó 800 ö l területű beltelekre, mint a Mórié István és neje gyulafalvai lakosok tulajdonát képező s ez ideig nem telekkönyvezett ingatlanra az árverést 650 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1899. évi december hó 6-ik napján délelőtt 10 órakor Gyulafalva kincstári telep helységében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alul is eladhatni fog.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 65 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvényeikk 42. §-ában jelzett árfo-lyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszoigáltatni.

E kötelezettség alól azonban a telepitő m. kir. államkincstár végrehajtható felmentetik.

Kelt Zomborban, 1899. évi szeptember hó 12-én.
A zombori kir. tszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. tszéki bír.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvmdájából.

Kihirdetés.

A sztansicsi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető-helyettese kihirdeti, hogy:

1. Mesch György, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) kisbirtokos segítő családtagja, lakóhelye Sztansics, Bács, születési helye Sztansics, ideje 1875. évi július hó 27-ik napja s a ki Mesch Ferenc és Klein Katalin házastársaknak törvényes fia.

2. Eder Kataim, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) kisbirtokos háztartásában segítő családtag, lakóhelye Sztansics, születési helye Sztansics, ideje 1883. évi június hó 16-ik napja s a ki Eder János és Kuts Eva házastársaknak törvényes leánya egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívom mindazokat, a kiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely közsegi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Sztansicson és a „Bácska” című hírlapban.

Kelt Sztansicson, 1899. évi október hó 30. napján.

Patacsics Dániel,
anyakönyvvezető-helyettes.

8243. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye bács-kulai járásába bekelezett Torzsa községében lemondás folytán megütrsedett s havi utólagos részletekben felvehető 300 frt évi fizetéssel egybekötött közsegi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **hozzám f. évi november hó 25-ik napjáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

B.-Kula, 1899. évi október hó 25-én.

Dr. Széchenyi Tamás,
főszolgabíró.

3-2

Kihirdetés.

A sztansicsi anyakönyvi kerület alulírott anyakönyvvezető helyettese kihirdeti, hogy:

1. Fischer András, ki családi állapotára nézve nőtlen és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) borbély-segéd, lakóhelye Sztansics, születési helye Sztansics, ideje 1875. évi május hó 29-ik napja s a ki Fischer Antal és Halm Margit házastársaknak törvényes fia.

2. Weiner Erzsébet, ki családi állapotára nézve hajadon és a kinek vallása római katolikus, állása (foglalkozása) földmívelési nap-szamos családtagja, lakóhelye Sztansics, születési helye Sztansics, ideje 1880. évi augusztus hó 29-ik napja s a ki Weiner János és Hutlusz Anna házastársaknak törvényes leánya, egymással házasságot szándékoznak kötni.

Felhívom mindazokat, akiknek a nevezett házasságokra vonatkozó valamely törvényes akadályról vagy a szabad beleegyezést kizáró körülményről tudomásuk van, hogy ezt alulírott anyakönyvvezetőnél (helyettesnél) közvetlenül, vagy a kifüggesztési hely közsegi előjárósága (illetőleg anyakönyvvezetője) útján jelentsék be.

Ezt a kihirdetést a következő helyeken kell teljesíteni u. m.: Sztansicson és a „Bácska” című hírlapban.

Kelt Sztansicson, 1899. évi október hó 31-ik napján.

Patacsics Dániel,
anyakönyvvezető-helyettes.

6143. sz.

kig. 1899.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járáshoz tartozó Gákóva, Krusevlya és Sztansics községekből álló Gákóva és Sztansics marbarakodó állomással állatorvosi kör részére Sztansics község székhelyi rendszerezett körállatorvosi állás betöltésére ezennel pályázatot hirdetek és a pályázni szándékozókat felhívom, hogy az 1883. évi I. t. c. és 1888. évi VII. t. c. értelmében felszerelt pályázati kérvényeiket **hozzám folyo évi december hó 15-ig** annál is inkább nyujtsák be, miután a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

A körállatorvos javadalmazása 600 frt készpénz fizetés és kölcsönösen megállapítandó látogatási és hus szemle díjak.

Zombor, 1899. évi október hó 23-án.

Tárczay Dezső,
főszolgabíró.

3-2